

PARTER OCH DOMSLUT

Adam Sköld

Parter

Tilltalad

John ADAM Kristian Sköld, 19921105-4698
Hantverksgatan 1 B, 673 31 Charlottenberg

Offentlig försvarare
Advokat Gina Samaan
Advokatfirman De Basso AB
Storgatan 12, 703 61 Örebro

Åklagare

Kammaråklagare Åsa Hiding
Åklagarmyndigheten
Åklagarkammaren i Örebro
Box 1634, 701 16 Örebro

Målsägande

1. Carmelicia Castellanos Calzada

Företrädd av åklagaren

2. Region Örebro Län, 232100-0164
Box 1613, 701 16 Örebro

Företrädd av åklagaren

Domslut

Brott som Adam Sköld döms för

Olaga hot, 2021-07-06, Örebro kommun, 4 kap 5 § 1 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2023

Skadegörelse, 2021-07-06, Örebro kommun, 12 kap 1 § brottsbalken

Påföljd

Fängelse 4 månader

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 383
701 47 Örebro

Besöksadress
Järnvägsgränd 1 A
Örebro

Expeditionstid
måndag–fredag
08:30–16:00

Telefon
019-16 63 00

E-post
orebro.tingsratt@dom.se

Webb
www.orebrotingsratt.domstol.se

Rapporterade lagrum

Ny påföljd har bestämts för den nyupptäckta brottsligheten. Hänsyn har tagits till tidigare påföljd (34 kap 1 § 1 st och 34 kap 2 § brottsbalken).

Skadestånd

Adam Sköld ska betala skadestånd till Region Örebro Län med 11 740 kr. Beloppet avser skadad egendom Adam Sköld ska också betala ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 6 juli 2021.

Carmelicia Castellanos Calzadas begäran om skadestånd avslås.

Brottsofferfond

Adam Sköld ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Gina Samaan ska få ersättning av staten med 8 813 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 7 050 kr arbete
- 1 763 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Stämningsansökan, aktbilaga 4, 2023-08-03, åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Adam Sköld ska dömas för grovt olaga hot enligt 4 kap 5 § 2 st brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2023.

Åklagaren har begärt att Adam Sköld ska dömas för skadegörelse enligt 12 kap 1 § brottsbalken.

Gärningsbeskrivning

1.1 GROVT OLAGA HOT (5000-K794462-21)

Adam Sköld har uttalat hot om att han kommer att aktivera en bomb eller annan liknande vapenattrapp om han inte tillåts beträda specifika delar av Universitetssjukhuset i Örebro eller träffa vissa personer. Det hände den 6 juli 2021 på Usö Beroendecentrum, Södra Grev rosengatan, Örebro, Örebro kommun. Både personal som arbetade på aktuell avdelning, de patienter som befann sig på eller i anslutning till aktuell avdelningen samt Polisen som senare tillkallades nåddes av hotet, däribland Carmelicia Castellanos Calzada, Mikael Harlén, Cecilia Larsson och Frank Molani.

Hotet var sådant att målsägandena, däribland Mikael Harlén, Carmelicia Castellanos Calzada, Frank Molani och Cecilia Larsson, kunde förväntas känna allvarlig rädsla för sin egen, samt övriga patienters och personals säkerhet till person, egendom frihet och frid.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom det har påtagligt förstärkts genom att Adam Sköld i samband med händelsen har påtalat att han har en egentillverkad bomb eller liknande vapenattrapp som han kan komma att aktivera.

Adam Sköld begick gärningen med uppsåt.

1.2 SKADEGÖRELSE (5000-K794462-21)

Adam Sköld har med tillhygge skadat en dörr tillhörande Region Örebro Län

så att det blev skador för sammanlagt 11 740 kronor. Det hände den 6 juli 2021 på Usö Beroendecentrum, Södra Grev rosengatan, Örebro, Örebro kommun.

Adam Sköld begick gärningen med uppsåt.

Skadestånd

Region Örebro Län har begärt att Adam Sköld ska betala skadestånd med 11 740 kr.

Beloppet avser skadad egendom Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 6 juli 2021.

Carmelicia Castellanos Calzada har begärt att Adam Sköld ska betala skadestånd med 15 000 kr.

Beloppet avser kränkning Ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) har begärts på beloppet från den 6 juli 2021.

3 SKÄL INSTÄLLNING

Adam Sköld har bestridit ansvar för brott. Han har förklarat att han saknar minnesbilder av händelsen, att han inte ifrågasätter de faktiska omständigheterna, men att han saknat uppsåt på grund av att han befunnit sig i en psykos.

Han har bestridit skadeståndsyrkandena med hänvisning till sin inställning i skuldfrågan. Han har vitsordat Region Örebro läns skadestånd avseende belopp och sättet att beräkna räntan. Han har bestridit Carmelicia Castellanos Calzadas skadeståndsyrkande. Han har inte vitsordat något belopp som skäligt. Sättet att beräkna räntan har vitsordats.

UTREDNINGEN

Vid huvudförhandlingen har David Sköld hörts. På åklagarens begäran har målsägandena Carmelicia Castellanos Calzadas, Mikael Harlén, Frank Molani och Cecilia Larsson hörts. Åklagaren har därutöver åberopat händelserapport, fotografier av bl a Adam Skölds väska, innehållet i väskan och den vapenattrapp som han innehaft, fotografier på den skadade dörren samt underlag för skadeståndsyrkandet från Region Örebro län.

Följande har framkommit genom utredningen i målet.

Adam Sköld försökte den 6 juli 2021 ca kl 14 att ta sig in på Beroendecentrum på Örebro Universitetssjukhus (USÖ). Han uppträdde aggressivt och förvirrat. Adam Sköld skrek att han hade en bomb som han tänkte spränga och att han ville träffa vissa personer. Personalen på Beroendecentrum uppfattade Adam Sköld som hotfull. Målsäganden Carmelicia Castellanos Calzadas, som arbetade som skötare på avdelningen, hjälpte sin kollega som öppnat dörren till

avdelningen att stänga den. Adam Sköld befann sig i en hall/vänthall i trapphuset utanför Beroendecentrums avdelning på våning tre. I samma hall fanns även hissar och dörrar till andra utrymmen. Personalen kontaktade sjukhusets ordningsvakter. Ordningsvakten Mikael Harlén befann sig i närheten och kom till avdelningen snabbt. Ordningsvakterna befann sig i hallen på andra sidan av hissen och som har en låst dörr till den del där Adam Sköld befann sig. Dörrar fjärrlåstes och hissdörrar blockerades för att hindra Adam Sköld att ta sig ut eller in på avdelningen. Ordningsvakterna tillkallade polis samtidigt som evakuering av patienter och personalen påbörjades. Frank Molani och Cecilia Larsson utgjorde den polispatrull som var först på plats. Frank Molani observerade Adam Sköld genom dörren från andra hisshallen. Cecilia Larsson höll kontakten bakåt med andra polispatruller. Frank Molani reagerade på Adam Skölds beteende att vanka fram och tillbaka. Frank Molani öppnade dörren in till Adam Sköld och försökte prata med honom. Adam Sköld blev arg och sade till Frank Molani att inte komma in. Adam Sköld sade att han hade en bomb som han skulle spränga och gick emot Frank Molani som drog sitt vapen och gick tillbaka. Adam var arg och skrek att han ville ha ut sin dotter annars skulle han spränga bomben. Adam Sköld var arg och stressad. Polisen tillkallade regionala insatsstyrkan som förstärkning och även en medlare kallades in. Frank Molani hörde att det bankade, skrapades och bröts mot en dörr. Medlaren hade kontakt via telefon med Adam Sköld från ca kl 15.23. Vid ca kl 18.30 meddelade Adam Sköld att han tänkte komma ut och kl 18.47 greps han och belades med handfängsel.

De hörda har därutöver i huvudsak uppgett följande.

Målsäganden Carmelicia Castellanos Calzada

Hon hörde Adam Sköld uttala hot om att spränga en bomb. Hon såg honom genom glasdörren som var frostad förutom en del i övre delen av dörren för att kunna se ut i hisshallen. Hon blev jätterädd. Hon hjälpte kollegan att stänga

dörren. Adam Sköld var jätteaggressiv och hotade att spränga dörren om de inte öppnade. Adam Sköld sade att han hade en bomb och han höll handen i väskan. Hon såg inte vad han hade i väskan, men hon tog hotet på allvar. De hade elva patienter på avdelningen som fick evakueras. Även på våning 2 och 4 evakuerades patienter. Hon slutade sin anställning på Beroendecentrum efter händelsen.

Målsäganden Mikael Harlén

Han arbetade som ordningsvakt på USÖ och befann sig nära entrén när samtalen kom från Beroendecentrum. Hissarna i det huset har dubbla utgångar och det finns dörrar emellan hisshallarna. När han kom till våning 3 gick han till dörren som är mitt emot dörren in till Beroendecentrum. Adam Sköld skrek ”kom inte in, jag har en bomb” eller något liknande med samma innebörd. Han tog hotet på allvar och att det var skarpt läge. Hans kollega försökte prata med Adam Sköld och han själv ringde till polisen. Han tillkallade även ambulans. Han hjälpte sedan poliserna att komma på rätt plats. Han såg till att spärra hissen med en stol. Han var kvar på platsen till dess insatsen avslutades. Han såg inget av evakeringen av patienter.

Målsäganden Frank Molani

Han var nyutexaminerad polis vid händelsen och hade arbetat i några veckor. Han tjänstgjorde tillsammans med Cecilia Larsson när de beordrades till Beroendecentrum på USÖ med anledning av bombhot. Han uppfattade Adam Sköld som labil, arg och stressad. Han hörde Adam Sköld uttala hotet om att spränga bomben. Han uppfattade att hotet var riktat mot sjukhuset och mot alla, dvs patienter, personal, ordningsvakter och poliser. Han hade ingen kontakt med Adam Sköld utöver den första kontakten när han öppnade dörren till denne. Adam Sköld gick emot honom i den situationen med vad han först trodde var en kniv, men som visade sig vara en skruvmejsel. Adam Sköld sade

att han vill ha sin dotter annars skulle han spränga bomben och något om att dottern riskerade att dö.

Målsäganden Cecilia Larsson

Hon hörde att Adam Sköld sade att han hade en bomb i väskan och att han skulle spränga den. Hon såg att han plockade med något runt sin midja. Hon backade bakåt för det fall att Adam Sköld skulle försöka ta sig ut. Hon minns inte om hon sade något till Adam Sköld. Hon hörde honom när dörren var öppen och när den var stängd. Hon hade ingen kontakt med honom efter att insatsstyrkan kom på plats.

Adam Sköld

Han minns inte så mycket av händelsen eller från den dagen. Han bodde då i Karlstad, men tror att han var till Örebro den dagen. Han tror att han minns att han varit i rummet med hissar och dörrar. Han minns inte ryggsäcken, men tror att det var hans. Han befann sig vid den tiden i en dålig period. Han var hemlös, arbetslös och hade ett psykiskt dåligt mående. Han hade ingen kontakt med psykiatri. Han har missbrukat amfetamin och tabletter under ganska lång tid. Han minns inte om han hade tagit någon narkotika vid tiden för händelsen. Han är osäker på om han har haft minnesluckor tidigare. Han ifrågasätter inte det målsägandena har berättat.

SKULD

Allmänna utgångspunkter för tingsrättens bedömning

För olaga hot döms enligt 4 kap 5 § brottsbalken den som hotar någon annan med brottslig gärning som på ett sätt som är ägnat att framkalla allvarlig rädsla för egen eller annans säkerhet till person, egendom, frihet eller frid. För att brottet ska bedömas som grovt (4 kap 5 § andra stycket brottsbalken) ska särskilt beaktas bl a om hotet påtagligt har förstärkts med hjälp av vapen,

sprängämne eller vapenattrapp eller genom anspelning på ett våldskapital eller annars varit av allvarligt slag. Vid tiden för den händelse som tingsrätten nu ska bedöma var påföljden för olaga hot böter eller fängelse högst ett år och för grovt olaga hot var påföljden fängelse i lägst nio månader och högst fyra år. För skadegörelse döms den som förstör eller skadar annans egendom till fängelse i högst två år.

Tingsrättens bedömning

När det gäller den åtalade händelsen har de fyra målsägandena lämnat i huvudsak samstämmiga uppgifter. Det har inte framkommit något som ger anledning att ifrågasätta deras uppgifter och upplevelser. Adam Sköld har uppgett att han i huvudsak saknas minnesbilder och att han inte ifrågasätter målsägandenas uppgifter. Målsägandenas uppgifter får ytterligare stöd av de återopade fotografierna samt det som antecknats i polisens händelserapport. Åtalet är därmed styrkt.

Tingsrätten har därefter att ta ställning till hur gärningen ska bedömas och frågan om det olaga hotet är att anse som grovt brott. Vid den bedömningen ska det enligt 4 kap 5 § andra stycket brottsbalken särskilt beaktas bl a om hotet påtagligt har förstärkts med hjälp av vapen eller sprängämne eller annars har varit av allvarligt slag. Det är visserligen försvårande att hotet framställts genom påståendet om att det fanns en bomb i väskan som skulle sprängas. Det är vidare allvarlig att hotet riktat sig mot ett sjukhus och därmed mot en större krets personer såsom patienter, personal och vidare till poliser och ordningsvakter som var på plats. Tingsrätten ifrågasätter inte att hotet har skapat påtaglig oro hos många och att hotet föranledde att omfattande säkerhetsåtgärder vidtogs.

Det anses krävas för att hotet ska anses som grovt att t ex ett vapen funnits med vid gärningstillfället och att det typiskt sett också bör ha hanterats på ett särskilt hotfullt sätt. I förarbetena (prop 2015/16:113 s 83 f) nämns som

exempel att detta kommit till uttryck t ex genom att en kniv hållits mot brottsoffrets kropp eller att gärningsmannen gjort aggressiva utfall med kniven. Någon bomb eller annat liknande föremål har Adam Sköld inte visat vid händelsen och han hade heller inte med sig en bomb eller bombattrap som visats. Tingsrätten anser därför att hotet visserligen är allvarligt, men att det inte utgör ett grovt brott i brottsbalkens mening. Skadeverkningar har dock varit så betydande att straffvärdet för gärningen ligger på fängelsenivå även om hotet inte bedöms som grovt.

Tingsrätten har därefter att ta ställning till om Adam Sköld har agerat med uppsåt. Enligt 1 kap 2 § brottsbalken ska en gärning anses som brott endast om den begås uppsåtligt. I paragrafens andra stycke framgår att en gärning som begåtts under självförvällat rus eller var gärningsmannen på annat vis genom eget vållande från sina sinnens fulle bruk, ska detta inte föranleda att gärningen inte ska anses som brott.

Adam Sköld har påstått att han vid tiden för händelsen hade en psykos. Tingsrätten har därför att pröva om detta påstående motbevisats av åklagaren. Det finns inget i utredning som ger stöd för att Adam Sköld hade en icke självförvällad psykos. Han har berättat att han vid den tiden hade en dålig period som hemlös och arbetslös. Han hade ett dåligt psykiskt mående, men ingen kontakt med sjukvården. Han har inte heller senare haft kontakt med psykiatri. Adam Sköld har vidare uppgett att han under lång tid missbrukat amfetamin och tabletter, men att han inte minns om han vid den aktuella tiden hade tagit droger. Av personutredningen har framkommit att Adam Sköld haft ett mångårigt och omfattande missbruk, att han haft ett injektionsmissbruk och använt narkotiska preparat dagligen. Av de fotografier som åberopats av åklagaren framgår av de bilder som tagits av innehållet i den ryggsäck som Adam Sköld hade med sig innehöll bl a sprutor, kanyler, sk stasband m m (sidorna 40-42 och 44-45 i förundersökningsprotokollet), vilket ger stöd för att Adam Sköld även vid tiden för gärningen hade ett injektionsmissbruk.

Tingsrätten anser att detta med tillräcklig robusthet talar för att det varit fråga om en självförvållad drogpåverkan som föranlett Adam Skölds agerande. Detta innebär att Adam Skölds drogpåverkan och de följder detta haft inte utesluter att han handlat med uppsåt (se bl a NJA 2011 s 563). Adam Sköld ska mot denna bakgrund anses ha agerat med uppsåt och ska därmed dömas för olaga hot och skadegörelse.

PÅFÖLJD

Adam Sköld förekommer sedan tidigare under 15 avsnitt i belastningsregistret. Han dömdes senast den 11 juli 2022 av Värmlands tingsrätt till skyddstillsyn för bl a stöld, försök till stöld och häleri. Värmlands tingsrätt beslutade den 9 juni 2023 att undanröja skyddstillsynen och bestämde i stället påföljden till fängelse fyra månader. Beslutet har vunnit laga kraft. Av belastningsregistret framgår ytterligare två domar från Värmlands tingsrätt under 2022 där påföljderna bestämts till dagsböter bl a för ringa narkotikabrott. Samtliga domar från 2022 avser brott i tiden efter den nu åtalade gärningen.

Av yttrande från Frivården Karlstad har framgått att Adam Sköld har en god psykisk hälsa i dagsläget, men att han tidigare haft en drogrelaterad psykisk ohälsa för vilken han behövde akut vård för ca ett år sedan. Han har till frivården uppgett att han är drogfri sedan ett år tillbaka bortsett från ett återfall i slutet av 2022. Vidare har framgått att Adam Sköld till frivården uppgett att all brottslighet skett under påverkan och att han inte har något minne av den nu aktuella brottsmisstanken. Frivården har bedömt att det finns ett klart uttalat övervakningsbehov, att Adam Sköld har behov av att arbeta med sina attityder och värderingar samt att han gjort flera positiva förändringar under det senaste året. Frivården anser dock att då Adam Sköld misskött tidigare frivårdspåföljd saknas förutsättningar för en ny skyddstillsyn. Adam Sköld har inte bedömts som lämplig för samhällstjänst på grund av att hans drogfrihet är odokumenterad.

Särskilt det olaga hotet är av sådan art och har ett så högt straffvärde att påföljden ska bestämmas till fängelse. Straffmättningsvärdet för den samlade brottsligheten som Adam Sköld nu döms för bedöms motsvara fängelse sex månader. Adam Sköld har efter de nu aktuella brotten fortsatt att begå brott som han också dömts för. Med tillämpning av 34 kap 1 § brottsbalken ska en ny påföljd bestämmas för den nyupptäckta brottsligheten. Någon annan påföljd är med hänsyn till det höga straffvärdet uteslutet. Med tillämpning av 34 kap 2 § brottsbalken, d v s med beaktande av tidigare utdömda påföljder, samt med hänsyn till den tid som förflutit sedan de åtalade gärningarna begicks, bestämmer tingsrätten påföljden till fängelse fyra månader.

SKADESTÅND

Målsäganden Carmelicia Castellanos Calzada har yrkat skadestånd för kränkning med 15 000 kr. Av vad som framkommit genom utredningen i målet har det hot som Adam Sköld uttalat inte riktat sig direkt till Carmelicia Castellanos Calzada utan till en större krets av människor såsom patienter, personal, ordningsvakter och poliser. Tingsrätten ifrågasätter inte Carmelicia Castellanos Calzadas upplevelse av händelsen och att hon känt påtaglig oro och rädsla. Det kan dock inte anses att hotet varit så direkt riktat mot henne att det utgjort en kränkning av just hennes personliga integritet. Tingsrätten anser därför att Carmelicia Castellanos Calzada inte är berättigad till skadestånd för kränkning och lämnar hennes yrkande utan bifall.

ÖVRIGA FRÅGOR

Det ingår fängelse i straffskalan för den brottslighet som Adam Sköld nu döms för och han ska därför betala den lagstadgade avgiften till brottsofferfonden.

Gina Samaans ersättningsyrkande är skäligt och ska bifallas. Kostnaden för försvaret ska stanna på staten.

RÄTTEN

Rådmannen Agneta Benner samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Agneta Benner

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Örebro tingsrätt senast **den 13 december 2023**. Överklagandet ska vara skriftligt. Örebro tingsrätt skickar det vidare till Göta hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Örebro tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Örebro tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Örebro tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om det

har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Göta hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Göta hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Göta hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Örebro tingsrätt eller Göta hovrätt om du har frågor.